

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

141. An mollities consummata cum puero mutet speciem? Ex p. 7. tract.
12. & Misc. 3. res. 32. alias 30.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

habui copulam sodomiticam cum affine, vel consanguineo. Et hanc sententiam me citato, tanquam probabilem admittit Machadus *tom. 1. lib. 2. part. 3. tractat. 17. document. 8. num. 3.* ubi sic ait; *La segunda cuestion es si este pecado de sodomia cometido entre los parientes de primero, segundo, i demas grados tenga especie diferente de malicia tal; que se deua declarar en la confesion? Cayetano, i otros son de parecer, que en todos los grados de parentesco prohibidos muda la especie por la especial deformidad, i malicia que les añade la reuerencia deuuda à los parientes. Otros dicen, que esta doctrina solamente ha lugar en el primero, i segundo grado, mas no en los demas. No obstante, que es probable, que ni en vnos, ni otros grados muda la especie, aunque verdaderamente agraua el pecado, i tanto mas, quanto mas cercano fuere el grado. Ita ille.*

6. Et nota, quod etiam me citato Pater Auerfa de Sacramento Penitent. *questione decima, sect. 9.* eam personarum coniunctionem, quæ constituit incestum in copula naturali, constituere etiam in copula innaturali. Sed probabiliter incestus in copula naturali, etiam in primo, & secundo gradu, non differunt specie: ergo neque in copula sodomitica; fateor tamen affirmatiuam sententiam, quam tunc Eminentissimus Cardinalis Lugo de Sacramento Penitent. *disputat. 6. sect. 6. §. 2. Fagundez in Decal. tom. 2. libr. 6. capit. 6. numero vigesimo primo, cum sequent. & alij, esse communem, & probabiliozem; contraria tamen non caret probabilitate: Vnde me citato, Trullench in Decalog. tom. 2. libr. 6. capit. 1. dub. 6. num. 5.* sic ait: Si autem quis primam sequi voluerit sententiam, quam præter citatos tenet Diana, *part. 1. tractat. de circumstantiis, resolut. 31.* videlicet omnes incestus esse eiusdem speciei, & esse inter consanguineos, vel affines, aut in tali aut tali gradu solum esse circumstantiam aggravantem, solum tenetur explicare se commisisse incestum, & non tenetur explicare an fuerit cum matre, sorore, filia, consobrina, aut nepte, aut cum consobrina uxoris, quia sequitur opinionem probabilem, cum etiam sit valde probabile circumstantias aggravantes; non esse necessariò explicandas. Ita Trullench; quod etiam me citato docet nouissime Mazuchellus *tract. de castrefeu, disput. 2. cap. 4. num. 28. & cap. 2. 2. num. 23.* in terminis casus nostri, asserit, teneri penitentem in confessione dicere se commisisse sodomiam cum consanguineo, aut affine, non tamen teneri ad explicationem gradus.

Que hic est
su. Rel. 107
& in omni-
bus aliis Ref.
& §§. eius
not.

RESOL. CXXXIX.

An qui copulam sodomiticam habet cum baptizato à se, vel cum eo, quem leuauit ex Baptismo, teneatur in confessione hanc circumstantiam explicare?

Et quid est dicendum, si actus sodomiticus est commissus cum filio adoptato, vel adoptata, vel si quis coeet cum aliquo, & postea coeet cum fratre illius? Ex part. 7. tract. 12. & Misc. 3. Ref. 17. aliàs 15.

Sup. conten-
tis in hoc §.
decepta dif-
fic. vlt. quæ
est not. seq.
suprà in Ref.
107. s. vlt. à
lin. 6. à vers.
idem.

§. 1. Negatiuè responderet Azorius *tom. 3. lib. 2. capit. 18. quest. 4.* ubi sic ait: Queritur an coitus sodomitici inter cognatos, qui solum sunt Lege humana positua Ecclesiastica, vel Ciuili, addant etiam specialem malitiam, eò quòd sint perpetrati cum iis, qui sunt cognati cognitione spirituali, vel legali? Respondeo, non addere; quia nulla extat specialis Lex, quæ eos coitus cohibeat præter legem naturalem in genere prohibentem sodomiticum peccatum: v. g. si quis coeet cum eo, quem

baptizauit, vel ex Baptismo leuauit. Item, si quis coeet cum eo, quem in filium adoptauit, vel arrogauit. Item, si quis coeet cum aliquo, & postea coeet cum fratre illius. Ita Azorius.

2. Sed, his non obstantibus, affirmatiuè sententia adhæret Dicastillus *de iustit. lib. 1. disputat. 3. dub. 18. num. 300.* Nam eo ipso quòd lex humana positua constituat huiusmodi cognitionem spiritualem, vel legalem, inde quasi naturaliter relinquitur, vt contra rectam rationem sit non seruare erga prædictas personas debitam reuerentiam, & pietatem, & quidem non video cur baptizans, verbi gratia fecimam, si accedat ad illam copula naturali, peccet contra reuerentiam illi debitam; tanquam spiritualiter cognata, vt omnes fatentur, & non peccet, si accedat sodomiticè ad baptizatum à se. Quod enim dicitur de lege positua inducente talem cognitionem, quæ solum se extendit ad inducenda impedimenta Matrimonij, potius probat nostram sententiam, tale enim impedimentum inductum, imponit quasi prioritate naturæ cognitionem spiritualem, vel legalem; si enim scholastico more loquamur, non idèd sunt tales cognationes, quia sunt talia impedimenta, sed potius talia impedimenta sunt quia sunt tales cognationes; nec etiam est formaliter idem, esse impedimenta à lege inducta & esse cognationes inductas à lege, vt videre est inter Sacerdotem baptizantem, & masculum baptizatum, inter quos est cognatio lege positua inducta; & tamen non est impedimentum lege positua inductum; ridiculum enim esset dicere, quòd lex positua induxerit impedimentum Matrimonij inter virum, & virum. Idem constat inter Patrum leuantem, & masculum leuantem ex facto fonte: Ergo distinctum quid sunt, cognatio, & impedimentum inde resultans. Itaque posita illa cognatione iure naturæ exigit reuerentia, & pietas, contra quam fiet in luxurioso congressu, & non minùs in sodomitico, quàm in naturali.

3. His tamen non obstantibus, puto sententiam Azorij esse probabilem quam nouissime tunc Mazuchellus *tractat. de cast. referu. disputat. 2. capit. 23. numero vigesimo quinto,* quod multò magis dicendum est si actus sodomiticus fuisset commissus cum filio adoptato, vel adoptata. Dicendum est igitur probabiliter committentem sodomiam cum personâ coniuncta cognatione spirituali, non teneri circumstantiam personæ aperire.

RESOL. CXL.

An si quis coeens cum homine, & supercubans, fuerit super mulierem, teneatur aperire hanc circumstantiam, si tantum se polluat, vel satis sit dicere in confessione, tactu alterius mollitiem commissi; vel pollutus sum tangendo alterum impudicè? Ex part. 7. tract. 7. Ref. 52.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Hieronymus Llamas *in summa, part. 3. cap. 8. §. 1.* Sed contraria sententia mihi placet; nam, vt impletur fatetur, hæc circumstantia non mutat speciem: & idèd in tali casu existimo, satis esse dicere: Tactu alterius mollitiem commissi; vel, Pollutus sum, tangendo alterum impudicè. Et ita sensisse quendam virum doctum testatur *loc. cit. Llamas.*

RESOL. CXLI.

An mollities consummata cum puero inuit speciem? Ex part. 7. tract. 12. & Misc. 3. Ref. 32. aliàs 37. §. 1. Affirma

§. 1. Affirmatiue respondet Cutellius in *Addit. ad Pract. 4. Mancini dub. 138.* vbi sic ait: Si quis peccatum molliciti cum tertia persona consummatum committat, an circumstantiam tertiae personae fateri teneatur?

2. Respondet negatiue Reginald. cum talis circumstantia distinctam speciem à peccato molliciti non constituat, nisi forte illam tertiam personam ad hoc minime paratam induxerit, quia tunc rursus spirituales proximi in tali specie peccati, cuius ipse causa fuit, fateri tenentur, Reginald. *lib. 22. n. 49. vers. memorata igitur*, verum quia hoc peccatum molliciti cum tertia persona, ac cum contactu eiusdem consummatum, hanc circumstantiam speciem mutare putato, ac proinde in confessione voti peccatum carnis cum puero extra vas consummatum explicari debere. Ita Cutellius. Sed ego in tali casu licet cum ipso putem circumstantiam tertiae personae, cum qua fuit consummata pollutio esse in confessione explicandam, quod ipse Reginaldus etiam fatetur, existimo tamen optimè Reginaldum opinatum esse mollicitem cum tertia persona consummatam non esse alterius speciei; quia vt ex Nauarro obseruat Filliucius *tom. 2. tractat. 36. cap. 8. n. 153.* licet mollicitis maius peccatum sit, quando cum alterius opera contingit, propter participationem alterius peccati, non tamen ob id fit alterius speciei, nisi copula sodomitica, aut fornicaria accederet; sed de hac quaestione inferius iterum redibit sermo.

RESOL. CXLII.

An qui pollutionem habuit cum puero nondum doli capaci, vel cum femina dormiente, vel cum bestia circa concubium, teneatur in confessione praeter pollutionem has circumstantias explicare?
Et doctrina huius Resol. subtilis est, & curiosa. Ex part. 7. tract. 1. 2. & Misc. 3. Resol. 15. aliàs 13.

§. 1. Communiter respondent affirmatiue, licet contrarium ex sententia Caietani in 2. 2. *quest. 154. art. 11.* dicendum videatur; sed quia hanc difficultatem, doctè, vt semper solet, explicat Pater Dicastillus de *iust. lib. 1. disp. 3. dub. 18. num. 282.* & sequent. idem eius verba hic per extensum apponam; sic itaque asserit: Cum vitium molliciti venereae constituitur ex voluntaria pollutione absque concubitu quocumque, nulla apparet differentia formalis (inquit Caietanus) quae distinguat hanc speciem. Sive enim sit procurata extrinseco adminiculo proprio, vel alieno per quodcumque coniunctum, vel separatum instrumentum, dummodo absit concubitus: siue sit procurata per solum interiore actum politiuè, vel negatiue; nulla efficitur diuersitas specifica, quoniam haec omnia materialiter, vel per accidens se habent ad voluntariam seminationem absque concubitu. Grauius tamen peccatum est cum concubitu (etiam absque vlla alioqui concupiscentia alieni, aut sibi ratione coniugij non debiti corporis) adminiculo sit, ratione societatis in peccato alterius. Atque hoc intellige loquendo de tali specie peccati secundum se. Quoniam loquendo de eodem peccato, vt subordinatur morosae delectationi, aut desiderio adulterij, recipit etiam adulterij deformitatem, & vt subordinatur morosae delectationi, aut desiderio incestus, admittit deformitatem incestus; & sic de aliis. Haec est doctrina Caietani, quam aliqui Recentiores approbant.

2. Probabilis videtur esse circumstantias specie diuersas, si quis pollutionem procuraret propriis tactibus, quam si procuraret tactibus alienis; & inter alie-

nos diuersam esse speciem, si procuraret tactibus feminae, quam viri; non enim solum est maior grauitas, aut duplex ratio peccati tum proprii, tum alterius; sed etiam malitia distinctae speciei. Quod mihi persuadeo, Primò, quia tactus impudici habitus cum femina iuxta communem sententiam, sunt quasi inchoata copula, & prauius actus ex se ordinati ad illam, etiam si ex intentione operantis ad id non ordinentur, vt in superioribus vidimus. Quod non habent tactus, qui solum habentur ab ipso se polluyente sine adminiculo alterius. Item (vt dicemus postea) accessus ad feminam in vase praepostero non est proprie species Sodomiae; sed tantum accessus viri ad virum (teste eodem Caietano *supra*) est deformitas contra rectam rationem non seruando in copula carnali debitum sexum, ac proinde, nec debitum vas, seu instrumentum. In congressu tamen viri cum femina praeposteram libidine solum est peccatum, aut deformitas contra naturam in non seruando debitum instrumentum, non vero in non seruando debitum sexum. Cum ergo in tactibus habitus cum viro sit deordinatio indebiti sexus non correlatiui; quae deordinatio non reperitur in tactibus cum femina; eadem ratione, atque in praeposteram libidine diuersificat species, etiam in tactibus diuersificabit. Confirmatur, quia non minus indebitum est naturae, & generationi dissonum praeposterum vas feminae, quam praeposterum vas viri, & nihilominus manente vtrobique ratione indebiti, & dissoni, putat Caietanus & Recentiores diuersificari specie vtroque congressum, propterea quod in vno sit feminae cum viro, in altero viri cum viro; sed eadem ratione non minus indebiti, & dissoni naturae & generationi sunt tactus causantes pollutionem adminiculo feminae, quam tactus causantes pollutionem adminiculo viri. Ergo diuersificabuntur specie, propterea quod vnus sit, viri cum femina, & alter viri cum viro. Itaque, quamuis non improbabilem putem sententiam Caietani, multò probabiliorem puto oppositam, quod attinet ad tactus.

3. In ordine autem ad confessionem, diuerso modo, in aliquibus philosophandum est iuxta vtamque sententiam, maxime si sequamur probabilem aliam sententiam, quod scilicet circumstantiae aggrauantes intra eandem speciem non sint necessario explicandae in confessione. Iuxta sententiam ergo Caietani, & hanc, quotiescumque quis habuit pollutionem, siue per seipsum sine adminiculo alterius, tactibus, vel imaginatione tantum excitatus; & qui eam habuit cum adminiculo quidem alterius; siue peccato tamen illius, vt, si illam habuisset tactu alterius dormientis, & nihil sentientis, aut pueri doli nondum capaci, & quod caput est, tactu bestiae circa concubium, seu congressum, non videtur teneri in confessione dicere aliquid aliud, nisi quod habuerit pollutionem voluntariam; quod sanè mihi durissimum apparet. Sed tota haec durities videtur inferri ex supradictis sententiis. Nam si ex vno capite circumstantiae non mutant speciem, aut augentes numerum peccatorum, non sunt necessarid explicandae, ex alio autem capite pollutiones absque concubitu quocumque non habent differentiam formalem quae distinguat speciem, siue sit procurata extrinseco adminiculo proprio, vel alieno per quodcumque coniunctum, vel separatum instrumentum, dummodo absit concubitus, &c. vt dixi; sequitur, ea omnia non esse explicanda in confessione, cum speciem non mutant. In nostra vero sententia omnino explicandae sunt, cum mutant speciem, vt dictum est. Ergo, &c. Et haec omnia docet Dicastillus loco citato.

NON
ON
II
III